

VASI SZABÓ JÁNOS

A GRANDVILLE* DESERT

JÁMBOR BIOROBOTOK NYÁJA MULTINACIONÁLIS CSARNOK-KARÁMOKBAN

Bybesh Ebenezer – a Xanadu Monitor Hungary Kft délelőtös műszakvezetője – a képernyőre meredt. A gyártósorok delta hatékonyság-tényezője szépen kúszott fölfele. Csupán a kettesen nőtt az állásidő, rőt szín higanyszálként emelkedett. Kinézett az iroda ablakán. Alant, a csarnokban hangyaboly-nyüzsgés. Emeletes futószalagokon képcsövek imbolyogtak, megannyi szürke csukott szem: indigószínű overallok gépkézelők figyelték a vezérlőpultoknál, miként bújtatják pókszerű pneumatikuskarok az inox-műanyagházakba, s túlhan a készreszerelés fáradhatatlan kezű kökényék-köpenyes lányai, asszonyai. Nem pazarolt több időt rájuk. A kettes gépsoron középtájt kialakult tumultus kötötte le a figyelmét. Rozsdabarna kezeslábast viselő karbantartók lepték el a szalagot, a főnökük – Bikanyakú – az ifjú Piplak Attilával kiabált.

Itt nem lesz gyors javítás!

Bybesh leült a forgószékre, a szembeni falat tervek, diagramok, ISO és egyéb certifikációk oklevelei borították. Üveglapjuk visszatükrözte a férfi mögötti óriásposztert, rajt a Xanadu sanghaji központjának ezüstpalotájával. Az üzemre néző ablakkal szemben nagy műanyagajtó töltötte ki a teret, a műszakiak irodájára nyílt.

Rá kéne kérdezni a mérnök urakra: mikor fejezik be a gépjavítást odalenn? Bezzeg a diplomás ifjoncok nem múlt századi CRT-t bámulnak, hanem LCD képernyőkön interneteznek!

Duzzogott, de nyíltan szava sem volt. A majd húsz éve „estin” letett érettségivel örült, ha kézfogásra méltatták. A kínai nem az éles eszéért alkalmazta: hajcsár kellett, aki a „minőség és mennyiség” – szlogenből az utóbbit vaskézzel kisajtolta!

Felberregett a mobil, üzemi vonal, a Bikanyakú hívta. Kicseréltek a gravírozólézer iontöltőjét. Minden második mondattal a raktárosokat szidta, őket okolva a késésért. A lényeg: indulhatott a termelés!

Az ablakhoz lépett. A szerelők elvonultak, csak Bikanyakú tar feje fénylett; a gépbeállítót figyelte, amint beindítja a gépsort. A szalag végén feltűnt a folyamatellenőr gesztenyeszín köpenye, az első késztermék minőségét vizsgálta.

Bybesh egy pillantást vetett a képernyőre: a római kettes mellett csökkenni kezdett az állásidő piros oszlopa.

A csengő hang nagyszünetre hívott; húsz perc früstök, felvette a köpenyt, kávéautomatába való aprót keresett, mikor kopogtak az ajtón. Fújtatva szólt:

– Igen!

Cilike, az üzemrész titkárnője lépett be, a dossziében papírokat hozott.

– Bocsika, Ebi! Tudom, a szünet... Most jött faxon Kínából, minden termelésvezető kap belőle.

– Rossz hír?

– A sanghajiak jelentős létszámleépítésről döntöttek, a válság miatt. Katzenkopf úr Budapesten tartózkodik. A műszakvezetők kötelesek saját hátszékükben a végrehajtásról gondoskodni. Az igazgató úr kérése: a humán-erőforrás osztály javaslata alapján előbb a külsős cégek bérmunkásait kell leépíteni. Úgy tudom, ebben a műszakban dolgoznak kelet-magyarországiak. A névsort fél egyre kéri a munkágyesek, sajnálom. Viszlát, kedves Ebi!

Cilike kigombolt köpenye a fél irodán végigsöpört, amint kecses hátraarc után távozott. Bybesh homloka ráncba szökött. A létszám éppen megvolt, most kurtítják... Az alföldieket? A karbantartók közt van egy fiatalember: háború lesz miatta a Bikanyakúval! Hárman a gépkezelők közül, megoldható a helyettesítés? A szerelősorokon legalább féltucat lány és asszony.

Egy szalagot mindenképpen le kell állítani! A fenébe!

Megtorpant a gondolatmenet, fölsejlő sötét szempár, szép arc – pisze orral, szabályos ívű szemöldökkel –, koronaként a fényesfekete haj vállra hulló zuhata-ga: Csider Nikoletta gyöngyházmosolyú ajka szélén a pajkos gödröcskével...

(Hónapokkal korábban, céges összejövetel után, Bybesh vitte autóján a Xanadu által bérelt külvárosi panzióba. Hihetetlen, de a negyvenes éveiben járó, köpcös, seszínhajú, sajtkepű öreglegény elnyerte a „főnyereményt”! A sok csinos vendégmunkáslány közül is a „királynő” lett az övé; elhagyott bekötőúton a Ford Sierra hátradöntött ülésén szeretkeztek.

Nikoletta szép és okos nő; nem tapadt Bybeshre. A feledhetetlen éjszaka után végigjárta vele a randizás szokott köreit; a férfi mackós esetlensége lassan talpraesett udvarlásra váltott. Hetekig tartó gyengéd találkák után lett újra az övé. Niki akkor már fogamzástáplót szedett, mert Ebenezernek merevedési problémát okozott a gumióvszer.)

Szólni kell neki! Mit mondjak? Válság van, ugyanez a jelenet pereg valamennyi múltivallalatnál...

Bekapcsolta a komputert, a billentyűzet kopogása egyszer – Csider Nikoletta nevé-nél – halt el néhány másodpercre. Délre kész volt a lista: munkáigy> küldés> enter...

A munkaidő végén Cilike és két másik hattyúként libegő titkárnő kiosztotta a felmondó-papírokat. A sötét szemek értetlenül bámulták a nyomtatványokat. Bybesh íróasztalának sarkán ülve, félve nézett ki az ablakon. A komor,

szótlan viharsarkiak közül kitűnt a bronzszoborrá merevedett lány. A vállára omló hajzuhatag megrebbent, Ebenezer és Niki pillantása találkozott, az ametszt szemekből sütött a kérés: *segíts!*

JÁTÉK VIRTUÁLIS TÉRBEN...

A lakóparktól délre, égbenyúló platánok árnyékában lapult a szupermarket. A fenyőillattal gázosított vásárcsarnok színes áruktól roskadó polcai közt becsukott szemmel is rátalált volna az égetett-szeszek sorára. Kommersz konyak, vodka, gin tömegéből néhány márkás ital: Gran Mariner likőr – Niki ezt kedvelte, szeretkezés előtt ujjnyit ivott „gátlásoldónak”. A feltoluló emléktől keserűen ment tovább, a víztiszta rumok közt megtalálta a kubai Havanna Clubot.

A kasszánál Zsóka terpeszkedett, a második emeleti szomszéd. A kódleolvasó előtt elhúzta az üveget, közben a műszempillák alól párás tekintetet vetett Bybeshre, egy „mindent értek” pillantást.

– Hello, Ebi! Letelt a műszak? Látom „házibuli” lesz! Szép napot!

Bybesh zavarában elvigyorodott. Korábban ez a nagymellű, vérmes asszony átnézett rajta, de mióta Nikivel jártak...

A folyosó fülledtségéből belépve, a lakásban is hőség fogadta. Aktatáskáját dühösen a konyhaasztalra lökte: reggel elfelejtette a légkondit 22 fokra beállítani... Lerúgta cipőit, a szobában első útja a számítógéphez vezetett, míg a komputer „magához tért”, kiment ennivaló után nézni. Félkész pizza árválkodott a hűtőben, a doboz helyet cserélt a rumosüveggel, a tészta a mikroba került.

A szobában a sötét monitor bárányfelhőkkel tarkított ultramarinkék égboltra váltott. A gugli „kedvencek” menüjéből szinte kiáltott a minap felfedezett stratégiai játék: kattints rám!

A „Grandville Desert” – a legmodernebb hang és látványeffektekkkel – a Dűne és a Neuromancer-regények példátlanul sikeres szimbiózisa volt. Helyszín: az Arrakisra hajazó planétán épült valószerűtlenül modern metropolisz, a Csillámváros. A körítésként tálalt sztori: titokzatos kábítószer okozta gyógyíthatatlan kór fertőzi a világűrbe kirajzott emberiséget – a szer neve LORN –, s a szálak a sivatagos Grandville bolygóra futnak. A játék szereplői ebben a veszedelmes kiberpunk világban igyekeztek a drog forrására akadni.

Starcross néven jelentkezett be. Állandó partnerei már várták. Grünpower – annyit tudott róla: épp a nagykorúságon túlnőtt tejfölösszájú – és Springrain, az ellenkezője: leszbikus vénlány, negyven fölött. A túlsült pizza illata csapta meg orrát.

Otthagytá a gépet, a sütőkesztyűt felvéve emelte ki az átmelegedett tányért. A tésztán a sajt felhólyagozva sistergett, a szalámi karikákba kunkoro-

dott, a kecsapszós lefolyt. Bosszúsan toltta a fémtálcára, nem vesződött kés-sel-villával, nagyokat tépve falta az ételt.

A deresre hűlt rumosüvegből félig töltött egy vizespoharat. Érezte, amint gyomrában az erős ital összekeveredett a pizza fűszeres feltétjével. Az üveget a képernyő mellé rakva roskadt ismét a forgószékre, az alkohol tüzeiben feloldódott a nap minden gondja, baja... Készen állt a bevetésre!

Meztelenül lép ki a teleportáló állomás fogadókabinjából. Zöld kerámiafal mellett alacsony műanyagasztalon élére hajtva hever a fekete KEO egyenruha. Mellette töltött kézifegyverek, golyóálló mellény. (Lézert is kibíró hőre keményedő anyagból.) A szomszéd kabinokból előkerülnek a társai. Grünpower kétméteres göliátként, dagadó izmokkal – Lundgren és Cris Rock keveréke –, és Springrain – Hilary Swank gumitestében, Pamela Anderson „bájaival” –, nevet-hetnékje támad: ő megmaradt a jó öreg simlis Bruce Willis-stílnél. A két pojáca után lép a metropolisz vakító fényébe.

Gigászi beton, üveg és fém toronyházak magasodnak, márvánnyal borított szállodák, stadionok, köztük bódító örökzöld parkok. Csiszolt betonflaszter oldalán sudár pálmák sorakoznak. Formás testű, barnára sült bőrű nők tekernek mellettük, izmok és báj, kecsesség és erő járja át minden mozdulatukat. (A valóság tökéletes másai!)

Itt minden OK! Az úton suhanó járművek, fejük fölött majd száz méterre olvadtarany fényű siklók lebegnek tova. Ez az egész fíling andalító, akár egy rokokó tájkép. Metálszínű sikló zuhan alá, feléjük tart, torkolattűz villog, sikoly, oldalt hemperedik, előkapja a fegyvert, de Grünpower gyorsabb: elenged egy rövid sorozatot. A pilóta felhúzza a gépet, a felhőkarcolók irányába száll. Grün káromkodik, Springrain egy leander bokor alatt hever, jajveszékkel. Bal lábát leszakította a dumdum golyó. Kiszállt a játékból!

Ketten maradtak. A dzsípész vörös pontként jelzi a célállomást, a KEO helyi parancsnokságának zömök, erődszerű épületét. De a maffia emberei várnak rájuk, az utcák megtelnek zsoldosokkal fegyverropogás, gránátok füstfelhője, a cél előtti keresztutcában szalad bele Grünpower a végzetes gépfegyver-sorozatba. Starcrossnak kis híján sikerül... A központ kapujában mongoloid vonású őr, felmutatja az igazolványt, a fickó elvigyorodik és egy rpg-vel hasba lövi...

AZ UNDOR ÉDENKERTJE

– Rohadt rizszabáló! Kurva vágottszemű anyádat! – dühösen csapta az asztalra az üres poharat. Kilépés nélkül kapcsolta ki a komputert. – Az a segg nyanya! Ha kicsit tovább tudja tartani magát, de olyanok a reflexei, mint a béna lajhárnak!

Az üvegből kiitta a maradékot. Szédelegve ment az ágyig, utcai ruhában leheveredett. Nem bírta az alkoholt, az álom légnemű dimenziójában Csider Niki vádló tekintete összeolvadt a számítógépjáték virtuális-valóságával... *a csillámvárosi KEO alakulat komputervezérlésű harci terepjárójával döngetek. A memória tárolja a város és környékének valamennyi útvonalát, csak be kell ütni a megfelelő számokat... a házak és az örökzöld fák is elmaradnak, spenót-szín gömböcskék lepik el a tájat, a narancsszín homokból kiemelkednek az első buckák. Fék csikorog, vége az aszfaltútnak, járművem a program szerint tovább nem mehet. Az út szélén kopott tábla, az ó-nyelven a felirat: Rosemarie National Park. 85000 négyzetkilométer. Tierwelt: der Rotegumbuch. Pfalenzwelt: Buschland und Wüste. Áthúzott emberalak: belépni tilos!*

De nem nekem: sáje! Sípcsontig süppedek a homokba. Elviselhetetlen a forróság. Mit keresek itt? Ronggyá izzadom az egyenruhát. Árnyékom eltűnt, derékszőgből lövi sugarait az égi íjász. Változik a táj: a homokba kőhalmok keverednek. Mióta vonszolom magam? A rőt kavicsszőnyeg ropog a talpam alatt. Fekete árnyék a déli naptűzben – lehetetlen! Embernyi széles hasadék, felöltik: a nemzeti park alatt bonyolult, ősi barlangrendszer húzódik, évmilliókkal korábban elpárolgott vizek vájták. Próbát teszek az ereszkedésre, kicsit távol, ám elérhető távolságban fémfogódzók merednek a rücskös falból!

Az égbolt parányivá zsugorodik, aztán a teljes sötétség. A nedves vason megcsúszok, kapálózva hullok alá. Az esés nem tart soká, vízszintes aknában gurulok pár métert. A kézilámpa pislá fényénél szabályos, a sziklába vájt árkád tűnik elő.

Derengő fény, betonnal bélelt bejárat, ajtó nélkül, itt van az is: könyök-széles, tömör fém néz farkasszemet a padozattal. A falon villódzó kapcsolótábla. Úgyes csapda, szinte látom az UV sugarak szálait, láthatatlan energiahálózat faltól-falig. Kondenztól gyöngyöző wolframacél-rugók várják az óvatlan pilanatot, amikor ellökhetik a legyet palacsintává lapító tömböt.

Kikapcsolása egyszerű, álkódkártyám becsúszik a nyílásba, szabad az út a higanyfényű folyosóra. Úrhajókon szokott kerek ajtók nyílnak, némelyiken benézek: a helyiségek homályában a félsivatag rosemarie-füve szárad halmokban.

Enyhe nyomásra kinyíló üvegajtón lépek a szabályos laboratóriumba. Tutatnyi elektronikus műszer, petricsészék, lombikok szárai... Steril szag, mint a korházban. Széles, rozsdamentes acél asztalon két nagy doboz. Mellettük papírok: szállítócédulák, vám-bizonylatok és engedélyek. A felső dobozon apró lyukat fúrok, a tartalmából néhány szemet kiszippant a tű. A címkén ez áll: szintetikus permet, alatta halálfej...

Megyek tovább. Börtönökben szokásos vaslépcső, lenn fémajtó. Számítógépes kódra nyílik: tenyérenyi laptopomnak fél perc...

Förtelmes bűz vág képen, régi állatkertek majomháza ilyen. A mocskok mindent ellep. Kétoldalt karvastagságú rácsok. A folyosón tócsában áll az ürülék, genny, hányadék és alvadt vér! A rácsok túlfelének látványa már sok a hétköznapi borzalmakhoz szokott elmének.

Vámpírfogú, busafejű, tömpefülű lény. Ökölnyi csöppökben verejtékezik, mellső lábai mögött irdatlan sebhely, sárga genny dől belőle. Őrület: hosszú nyakon nyáladzó fej mered elő a hátsó feléből is! Odább mocskos tollgomolyag, merev pikkelyes nyakal, a gömbölyű fej mimikája megfojtott lény torz vonásaira emlékeztet.

Sorban következnek: förtelmesen összeférceltek, dögletes szagot árasztók, élve szétmállók, rothadók...

Rögtön kidobom a taccsot! Nem igaz! Fenn heverek a forró homokban, napszúrástól alétlan, a tudóm zihálva fújja a száraz, de tiszta sivatagi levegőt! Hallucinálok, érzem a halálszagot, nadrágom térdig fröcskölt moslék.

Hangok! Sikító, bömbölő, hurrogó, vinnyogó hangok... Ez nem a sivatag – a megnyílt pokol!

Sápadtan, gyomrommal a torkomban botorkálok a túlhan felé. Mintha el-mém-ben is kapu nyílna: idegen képek... gyűlölet-tengeren fehér hajó hánykolódik, fedélzetét a rémület hullámai mossák. Idegen világ felé tart... nem szép... nem csúnya... csak más... és élet, evolúció. Kiköt a hajó, eljő a szörnyeteg: két lábon közelít, testét villogó fém fedi, kezében fegyver. Eltapos mindent!

Menekülni, ki innen!

Kalapácsformán lapos, előreugró feje van. Rózsapírszínű bőre, a test megdöbentően humanoid. Vézna végtagok négy ujjal, szőrtelen bőr, kloákanyílás. Mozdulatlan hever a végbélsárban. Karjaiba temeti kalapácsfejét, a hónalj tájékán sötét véraláfutások, tucatnyi tűszúrás helye.

Nem emlékszem, miként jutottam ki, ahogy arra sem, hogyan akadtam rá – a most parfümként ható – fülledt műanyag-szagú terepjárómra... Bybesh Ebenezert nem a digitális óra ébresztője keltette föl lidérces álmából. Háborgó gyomrát masszírozva szaladt a toalettre.

Jó félórát nyúzta a rókát. Fogmosás közben úgy érezte: megszabadult ennek az istentelen, globális világnak minden hányadékától.

Szombathely, 1990. – Tanakajd, 2010.

* *Jean Ignace Isidore Gérard* (1803 -1847) francia karikaturista, aki művésznevén – *Grandville* – alkotott. A hírnevet a *Les Métamorphoses du jour* hozta meg számára. Ez a mű hetven jelenetből áll, amelyben embertestű, állatfejű lények szerepelnek. A képek figyelemre méltóak különlegességük miatt, ahogy az emberi jellemvonásokat hitelesen ábrázolja az állatfejekkel a művész. E munkának a sikere oda vezetett, hogy sok folyóirat művészi munkatárs-ként jegyezte és politikai karikatúrái, melyeket mély szatirikus humor itatott át, általános népszerűséget hoztak a számára. (Forrás: Wikipédia)